

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних
та обліково-економічних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФК
від 01.09.2025 № 88

ПСИХОЛОГІЯ

Програма навчальної дисципліни

підготовки	<i>фахових молодших бакалаврів</i>
галузі знань	<i>A Освіта</i>
спеціальності	<i>A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)</i>
спеціалізації	<i>A5.39 Цифрові технології</i>
освітньо-професійної програми	<i>Професійна освіта (Цифрові технології) (зі змінами, 2025)</i>
код ОК в ОПП	ОК 11

Програма навчальної дисципліни «Психологія» освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)» (зі змінами, 2025) для спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), спеціалізація А5.39 Цифрові технології, для здобувачів освіти І курсу денної форми навчання.

Розробник: *Максименко Лілія Вікторівна*, викладач психології, спеціаліст вищої категорії, старший викладач.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та обліково-економічних дисциплін 29.08.2025, протокол № 1, та рекомендована до затвердження рішенням методичної ради від 29.08.2025, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни (освітнього компоненту)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання	денна
Рік підготовки	I (перший)
Семестр	2-й
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	обов'язкова
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS	4
Загальна кількість годин, в т. ч.:	120
– аудиторних	76
– самостійної роботи здобувачів освіти	44
Модулів	2
Змістових модулів	6
Лекції	58 год.
Семінарські	–
Практичні	18 год.
Лабораторні	–
Самостійна робота	44 год.
Вид контролю	залік

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психологія» є психічні закономірності людини, особливості проявів та функціонування психіки, особливості психологічного становлення особистості в підлітковому та юнацькому віці, основи педагогічної психології та професійної діяльності майстрів виробничого навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія» є розкриття закономірностей функціонування та проявів психіки людини, специфіки психічного розвитку та становлення особистості в онтогенезі, сприяння на цій основі формуванню загальної психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до педагогічної діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Психологія» є:

- засвоєння здобувачами освіти знань про психологічні феномени людини, особливості їх проявів у діяльності та навчанні;
- формування вмінь використовувати здобуті знання в своєму житті та в майбутній педагогічній діяльності;
- розвиток навичок аналітичного мислення та психологічної стабільності;
- розкриття внутрішнього потенціалу здобувачів освіти на основі інтроспекції;
- розвиток комунікативних навичок, емпатії та вміння вирішувати конфлікти мирним шляхом;
- виховання творчої особистості, яка має високий рівень психологічної культури, розвинуту толерантність, відповідальність;
- виховання активної життєвої позиції.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. Для вивчення дисципліни «Психологія» необхідними є загальні знання з біології в межах шкільної програми, дисципліни «Вступ до фаху».

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування освітнього компоненту (дисципліни), та очікувані результати навчання:

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	СК3 Здатність спостерігати, описувати, ідентифікувати, класифікувати психофізіологічні особливості здобувачів освіти і враховувати результати під час організації навчально-виробничої діяльності й виховної та корекційної роботи. СК4 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації.

	СК6 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері. СК12 Здатність вибудовувати траєкторію власного кар'єрного та професійного розвитку. СК13 Здатність організувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами.
Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)	
РН6 Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук у галузі на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності. РН8 Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного діагностування здобувачів освіти, а також застосовувати отримані результати. РН9 Застосовувати мотиваційні заходи до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.	

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Психологія” здобувач освіти повинен:

знати:

- основні поняття дисципліни;
- загальну психологію особистості;
- особливості психологічних процесів, станів, якостей та утворень особистості;
- побудову та основні види діяльності людини;
- основні аспекти міжособистісної взаємодії;
- загальні основи вікової, педагогічної, професійної, соціальної та психології праці;
- характерні особливості підліткового та юнацького віку;
- специфічні характеристики педагогічної діяльності та її зв'язок з психологією;
- особливості індивідуальної та групової роботи;
- психологічні аспекти організації безпеки праці;
- психологічні характеристики професійної діяльності майстра виробничого навчання.

вміти:

- визначати рівень розвитку і прояву основних психологічних характеристик людини (якості уваги, пороги відчуття, сприйняття; типи пам'яті; рівень розвитку креативності та уяви; прояв емоцій, вольові якості особистості, тип темпераменту, рівень морального виховання учнів, особливості характеру та здібностей) на основі експертних оцінок та самооцінки;
- пояснювати мотиви вчинків у психологічних задачах і способи розв'язання;
- виявляти та пояснювати особливості поведінки підлітків, спрямовувати їх саморозвиток;
- визначати тип здобувачів освіти з проблемами в навчанні та вихованні і вміти використовувати методи коригування асоціальної поведінки;
- аналізувати стиль педагогічної роботи, визначити шляхи та засоби формування сприятливого морально-психологічного клімату в учнівській групі;
- пояснювати зміст компонентів трудової діяльності та здійснювати професійну адаптацію;

- користуватися науковою термінологією;
- працювати з усіма доступними джерелами знань, з додатковою літературою, складати конспект, тези, готувати реферати, доповіді (з використанням Google Документи, Google Презентації), брати участь у дискусіях;
- використовувати цифрові інструменти для навчання: ефективно працювати в Google Workspace For Education (Google Клас, Google Meet, Google Форми) для виконання завдань і проходження оцінювання;
- самостійно навчатися: планувати та організовувати самостійне вивчення матеріалу; виконувати завдання у встановлені терміни.

Формат навчання

Навчання здійснюється у дистанційному форматі з використанням платформи Google Workspace for Education за допомогою основних інструментів Google:

Google Клас — для розміщення навчальних матеріалів, завдань і тестів, забезпечення зворотного зв'язку;

Google Meet — для проведення лекцій, консультацій у режимі реального часу;

Google Документи, Презентації — для виконання індивідуальних і групових завдань, спільних проєктів; підготовки навчальних матеріалів, моделювання психологічних ситуацій.

Google Форми — для оцінювання знань (тести), проведення опитувань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		лекцій	прак-тичних	самот. роботи
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології				
<i>Тема 1.</i> Предмет психології. Становлення, завдання, структура та принципи сучасної психології	4	2	–	2
<i>Тема 2.</i> Методи психології	2	2	–	–
<i>Тема 3.</i> Розвиток психіки та свідомості	2	2	–	–
Разом за змістовим модулем 1	8	6	–	2
Змістовий модуль 2. Психологія пізнавальної діяльності				
<i>Тема 4.</i> Увага	6	2	2	2
<i>Тема 5.</i> Відчуття. Сприймання	4	2	2	-
<i>Тема 6.</i> Пам'ять	6	2	2	2
<i>Тема 7.</i> Мислення	6	2	2	2
<i>Тема 8.</i> Уява	4	2	2	-
Разом за змістовим модулем 2	26	10	10	6
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності				
<i>Тема 9.</i> Емоції та почуття	2	2	–	–
<i>Тема 10.</i> Воля	4	2	–	2
<i>Тема 11.</i> Особистість	4	2	–	2
<i>Тема 12.</i> Діяльність. Спілкування та мовлення	4	2	–	2
<i>Тема 13.</i> Темперамент	6	2	2	2
<i>Тема 14.</i> Характер. Здібності	6	2	–	4
<i>Тема 15.</i> Міжособистісні відносини. Поняття про групи та колективи	4	2	–	2
Разом за змістовим модулем 3	30	14	2	14
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 4. Психологія підлітків та ранньої юності				
<i>Тема 16.</i> Загальні питання вікової психології	4	2	–	2
<i>Тема 17.</i> Психологічні особливості підлітків	4	2	–	2
<i>Тема 18.</i> Психологічні особливості юнацтва	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 4	14	6	2	6
Змістовий модуль 5. Психологія навчання, виховання та педагогічної діяльності				
<i>Тема 19.</i> Психологічні закономірності навчального процесу	2	2	–	–
<i>Тема 20.</i> Психологічні закономірності виховного впливу	2	2	–	–
<i>Тема 21.</i> Психологія педагогічної діяльності	4	2	–	2
Разом за змістовим модулем 5	8	6	–	2
<i>Тематичне оцінювання</i>				

Змістовий модуль 6. Психологія праці та професійного (професійно-технічного) навчання				
<i>Тема 22. Професійне спілкування</i>	4	2	2	–
<i>Тема 23. Конфлікти та шляхи їх вирішення</i>	8	2	2	4
<i>Тема 24. Продуктивність праці і шляхи її поліпшення. Збереження працездатності</i>	5	2	–	3
<i>Тема 25. Професійна придатність, профорієнтація і профвідбір</i>	4	2	–	2
<i>Тема 26. Професійне навчання і формування вмінь, навичок і професійного мислення</i>	3	2	–	1
<i>Тема 27. Психологічні та дидактичні основи побудови навчальних предметів</i>	4	2	–	2
<i>Тема 28. Адаптація, її сутність і види</i>	4	2	–	2
<i>Тема 29. Психологічні аспекти професійного становлення особистості</i>	2	2	–	–
Разом за змістовим модулем 6	34	16	4	14
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Усього	120	58	18	44

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання психології

Тема 1. Предмет психології. Становлення, завдання, структура та принципи сучасної психології

Визначення психології як науки. Класифікація психічних явищ. Значення психології. Особливості психології як науки. Загально-психологічна підготовка майбутнього майстра виробничого навчання. Значення знань з психології для майбутнього майстра виробничого навчання. Становлення психології. Основні етапи історії психології. Внесок вітчизняної школи психологів у розвиток психологічної науки. Завдання сучасної психології. Взаємозв'язок психології з іншими науками. Структура сучасної психології. Основні принципи психології.

Тема 2. Методи психології

Об'єктивний характер наукових психологічних методів. Вимоги до організації психологічного дослідження. Класифікація методів. Характеристика основних методів дослідження в психології. Характеристика допоміжних методів дослідження в психології. Етапи психологічного дослідження. Значення вмінь використовувати методи психологічного дослідження майстром виробничого навчання в процесі навчання, розвитку і виховання особистості.

Тема 3. Розвиток психіки та свідомості

Рефлекторна природа психіки. Анатомо-фізіологічний механізм рефлекторної діяльності.

Система і рівні основних форм відображення. Наукові погляди на сутність психіки. Особливості психічного відображення. Механізми психіки людини. Психіка і свідомість. Структура свідомості. Самосвідомість людини. Розвиток психіки в філогенезі. Залежність психіки від середовища і будови органів. Виникнення свідомості в процесі трудової

діяльності та її суспільно-історична природа.

Змістовий модуль 2. Психологія пізнавальної діяльності

Тема 4. Увага

Поняття про увагу. Природа уваги. Види уваги. Їх характерні особливості. Форми уваги. Колективна, групова, індивідуальна увага. Уважність як властивість особистості. Фактори, які сприяють привертанню і підтриманню уваги. Підтримання й виховання уваги в учнів під час уроку.

Практичне заняття. Дослідження уваги.

Тема 5. Відчуття. Сприймання

Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Їх класифікація. Узагальнені властивості відчуттів. Закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, взаємодія. Поняття про сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Особливості сприймання. Види і типи сприймання.

Практичне заняття. Дослідження особливостей відчуття і сприйняття.

Тема 6. Пам'ять

Поняття про пам'ять. Механізми пам'яті. Причини, які впливають на продуктивність пам'яті. Види пам'яті. Процеси пам'яті. Етапи логічного запам'ятовування. Умови продуктивності запам'ятовування. Способи запам'ятовування. Уявлення пам'яті. Індивідуальні відмінності в пам'яті людини.

Практичне заняття. Дослідження пам'яті.

Тема 7. Мислення

Поняття про мислення. Психологічні теорії мислення. Проблемна ситуація – початковий момент мислення. Розумові операції. Етапи розв'язання творчих задач. Види мислення. Форми мислення. Індивідуальні особливості мислення.

Практичне заняття. Дослідження мислення.

Тема 8. Уява

Поняття про уяву. Фізіологічні основи уяви. Функції уяви. Види уяви. Аналітико-синтетичний характер процесів уяви. Індивідуальні особливості уяви людини.

Практичне заняття. Дослідження уяви.

Змістовий модуль 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності

Тема 9. Емоції та почуття

Поняття про почуття та емоції. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні умови почуттів і емоцій. Види почуттів. Форми переживання почуттів. Основні емоційні стани. Характерні особливості почуттів. Індивідуальні емоційні прояви.

Тема 10. Воля

Поняття про волю. Фізіологічні механізми волі. Вольові дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Вольова активність людини. Виховання волі.

Тема 11. Особистість

Поняття про особистість. Співвідношення понять “людина”, “особистість”, “індивід”, “індивідуальність”. Сучасні теорії особистості. Структура особистості. Активність особистості. Спрямованість особистості. Класифікація потреб особистості. Мотиви і їх види. Самосвідомість особистості: самооцінка і її вплив на самосвідомість. Рушійні сили розвитку особистості. Основні властивості особистості.

Тема 12. Діяльність. Спілкування та мовлення

Поняття діяльності. Спонукальні мотиви та потреби. Структура діяльності. Спілкування як специфічний вид активності. Структура спілкування. Види спілкування. Педагогічне спілкування.

Поняття про мовлення. Властивості мовлення. Основні групи механізмів мовлення. Фізіологічні механізми мовлення. Психологічна модель походження і формування мовлення. Види мовлення.

Тема 13. Темперамент

Поняття про темперамент. Фізіологічна основа темпераменту. Типи темпераментів та їх психологічна характеристика. Врахування особливостей темпераменту учня в роботі майстра виробничого навчання.

Практичне заняття. Дослідження типу темпераменту

Тема 14. Характер. Здібності

Поняття про характер. Фізіологічні основи характеру. Структура характеру. Типологія характерів. Формування характеру.

Поняття про здібності. Їх природні передумови виникнення. Загальна структура здібностей. Взаємозв'язок здібностей з іншими властивостями особистості. Професійні здібності. Умови формування здібностей.

Тема 15. Міжособистісні відносини. Поняття про групи та колективи

Поняття про групи та колективи. Класифікація колективів та груп. Міжособистісні взаємовідносини в групах і колективах. Соціально-психологічний клімат. Психологічне сумісництво. Конфлікти. Стилі поведінки в конфліктній ситуації. Особистість і колектив. Лідерство.

Змістовий модуль 4. Психологія підлітків та ранньої юності**Тема 16. Загальні питання вікової психології**

Предмет вікової психології. Загальна характеристика віку. Теоретичні тенденції вікової психології. Методи вікової психології. Загальна характеристика. Розвиток і формування психіки. Особливості психічного розвитку. Рушійні сили розвитку психіки. Взаємозв'язок навчання, виховання та розвитку психіки. Вікова періодизація психічного розвитку.

Тема 17. Психологічні особливості підлітків

Загальна характеристика підліткового віку. Стосунки з однолітками та дорослими. Розвиток пізнавальних процесів. Формування особистості підлітків.

Тема 18. Психологічні особливості юнацтва

Загальна характеристика ранньої юності. Взаємини з однолітками та дорослими. Пізнавальні процеси і розумовий розвиток. Формування особистості в період ранньої юності.

Практичне заняття. Складання психолого-педагогічної характеристики.

Змістовий модуль 5. Психологія навчання, виховання та педагогічної діяльності**Тема 19. Психологічні закономірності процесу навчання**

Процес навчання як розвиваюче середовище для вдосконалення здібностей здобувачів освіти, опанування навичок та вмінь. Загальна характеристика процесу

навчання. Мотивація навчання. Засвоєння навчального матеріалу – центральна ланка навчальної діяльності.

Тема 20. Психологічні закономірності виховного впливу

Соціалізація, індивідуалізація та виховання. Загальна характеристика процесу виховання. Формування мотиваційної сфери особистості. Формування моральної свідомості. Соціально-психологічні аспекти виховання.

Тема 21. Психологія педагогічної діяльності

Загальна характеристика педагогічної діяльності. Специфіка педагогічного мислення. Педагогічне спілкування. Бар'єри педагогічної взаємодії. Педагогічна перцепція.

Змістовий модуль 6. Психологія праці та професійно-технічного навчання

Тема 22. Професійне спілкування

Сутність професійного спілкування. Закономірності професійного спілкування. Класифікація видів та рівнів професійного спілкування. Розвиток навичок спілкування в професійній діяльності.

Практичне заняття. Дослідження особливостей комунікативної сфери.

Тема 23. Конфлікти та шляхи їх вирішення

Загальна характеристика професійних конфліктів. Рівні професійних конфліктів. Етапи розвитку конфліктів. Стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях. Шляхи вирішення та запобігання конфліктам у професійній діяльності.

Практичне заняття. Діагностика рівня конфліктності особистості та стилю поведінки у конфліктних ситуаціях

Тема 24. Продуктивність праці і шляхи її поліпшення. Збереження працездатності.

Фактори, що сприяють підвищенню продуктивності праці. Стимули трудової діяльності. Трудова взаємодія. Психологічні засоби відновлення працездатності. Фактори, які знижують працездатність. Шляхи підвищення життєдіяльності людини. Фази працездатності. Коливання працездатності. Оптимальний і незадовільний стан психофізіологічних ресурсів людини.

Тема 25. Професійна придатність, профорієнтація і профвідбір

Особливості професіонального самовизначення людини. Професійна мотивація. Класифікація професій. Використання психологічних методик щодо професійного самовизначення особистості. Психологічне становлення професіоналізму особистості.

Тема 26. Професійне навчання і формування вмінь, навичок і професійного мислення

Етапи формування вмінь і навичок. Вимоги, що висуваються до навчальної інформації. Характеристики знань, що формуються в процесі професійного навчання.

Тема 27. Психологічні та дидактичні основи побудови навчальних предметів

Фундаменталізація і професіоналізація знань при системному вивченні предмета. Вимоги до структури і побудови навчального предмета. Основи психологічного професійного навчання.

Тема 28. Адаптація, її сутність і види

Види трудової адаптації, її рівні, взаємозв'язок і взаємодія між ними. Основні елементи адаптації. Вплив особистісних характеристик на процес адаптації.

Тема 29. Психологічні аспекти професійного становлення особистості

Етапи професійного становлення особистості. Фази розвитку професіонала. Програма самоактуалізації.

Основні поняття дисципліни психологія, психіка, свідомість, несвідоме, діяльність, поведінка, особистість, світ психічних явищ, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, психічні утворення, соціально-психологічні явища.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні питання психології	
1.	Предмет психології	2
2.	Методи психології	2
3.	Розвиток психіки та свідомості	2
	ЗМ 2. Психологія пізнавальної діяльності	
4.	Увага	2
5.	Відчуття. Сприймання	2
6.	Пам'ять	2
7.	Мислення	2
8.	Уява	2
	ЗМ 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності	
9.	Почуття та емоції	2
10.	Воля	2
11.	Особистість	2
12.	Діяльність. Спілкування та мовлення	2
13.	Темперамент	2
14.	Характер. Здібності	2
15.	Міжособистісні відносини. Поняття про групи та колективи	2
	ЗМ 4. Психологія підлітків та ранньої юності	
16.	Загальні питання вікової психології	2
17.	Психологічні особливості підлітків	2
18.	Психологічні особливості юнацтва	2
	ЗМ 5. Психологія навчання, виховання та педагогічної діяльності	
19.	Психологічні закономірності навчального процесу	2
20.	Психологічні закономірності виховного впливу	2
21.	Психологія педагогічної діяльності	2
	ЗМ 6. Психологія праці та професійного (професійно-технічного) навчання	
22.	Професійне спілкування	2
23.	Конфлікти та шляхи їх вирішення	2
24.	Продуктивність праці і шляхи її поліпшення. Збереження працездатності	2
25.	Професійна придатність, профорієнтація і профвідбір	2

26.	Професійне навчання і формування вмінь, навичок і професійного мислення	2
27.	Психологічні та дидактичні основи побудови навчальних предметів знань	2
28.	Адаптація, її сутність і види	2
29.	Психологічні аспекти професійного становлення особистості	2
	Усього	58

7. Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи навчальним планом не передбачено.

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 2. Психологія пізнавальної діяльності	
1.	Дослідження уваги	2
2.	Дослідження особливостей відчуття і сприймання	2
3.	Дослідження пам'яті	2
4.	Дослідження мислення	2
5.	Дослідження уяви	2
	ЗМ 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності	
6.	Дослідження типу темпераменту	2
	ЗМ 4. Психологія підлітків та ранньої юності	
7.	Складання психолого-педагогічної характеристики	2
	ЗМ 6. Психологія праці та професійного (професійно-технічного) навчання	
8.	Дослідження особливостей комунікативної сфери	2
9.	Діагностика рівня конфліктності особистості та стилю поведінки у конфліктних ситуаціях	2
	Усього	18

9. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачено.

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Загальні питання психології	2
1.	<i>Становлення, завдання, структура та принципи сучасної психології.</i> Становлення психології. Завдання сучасної психології. Структура сучасної психології. Основні принципи психології	2
	ЗМ 2. Психологія пізнавальної діяльності	6
2.	<i>Увага, її особливості.</i> Колективна, групова, індивідуальна увага. Уважність як властивість особистості. Фактори, які сприяють привертанню і підтриманню уваги. Підтримання й виховання уваги в учнів під час уроку	2

3.	<i>Пам'ять, її процеси.</i> Процеси пам'яті. Етапи логічного запам'ятовування. Умови продуктивності запам'ятовування. Способи запам'ятовування. Уявлення пам'яті. Індивідуальні відмінності в пам'яті людини	2
4.	<i>Мислення, його форми.</i> Форми мислення. Індивідуальні особливості мислення. Розвиток мислення	2
	ЗМ 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності	14
5.	<i>Воля.</i> Поняття про волю. Фізіологічні механізми волі. Вольові дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Вольова активність людини. Виховання волі	2
6.	<i>Сучасні теорії особистості.</i> Класифікація сучасних теорій. Структура особистості. Структура особистості (за С. Л. Рубінштейном). Структура особистості (за К. К. Платоновим). співвідношення природного і соціального в структурах індивідуальності та особистості	2
7.	<i>Діяльність. Спілкування та мовлення.</i> Спілкування як специфічний вид активності. Психологічна модель походження і формування мовлення. Види мовлення	2
8.	<i>Темперамент.</i> Типи темпераментів та їх психологічна характеристика. Врахування особливостей темпераменту учня в роботі майстра виробничого навчання	2
9.	<i>Акцентуації характерів.</i> Класифікація акцентуацій характерів у підлітків. Акцентуація рис характеру. Значення характеру	2
10.	<i>Здібності.</i> Взаємозв'язок здібностей з іншими властивостями особистості. Умови формування здібностей	2
11.	<i>Особистість і колективне лідерство.</i> Вплив колективу на особистість. Вплив особистості на колектив. Позиція особистості по відношенню до колективу. Лідерство. Стиль лідерства	2
	ЗМ 4. Психологія підлітків та ранньої юності	6
12.	<i>Вікова психологія і її задачі.</i> Теоретичні концепції вікової психології. Методи вікової психології	2
13.	<i>Формування особистості підлітка.</i> Особливості підліткового віку. Розвиток емоційно-вольової сфери. Інтереси та ідеали підлітка	2
14.	<i>Формування особистості в період ранньої юності.</i> Емоційно-вольова сфера особистості молодого людини. Розвиток самосвідомості. Типи ціннісної структури ідентичності	2
	ЗМ 5. Психологія навчання, виховання та педагогічної діяльності	2
15.	<i>Педагогічна психологія і її значення.</i> Історія розвитку. Бар'єри педагогічної взаємодії. Педагогічна перцепція	2
	ЗМ 6. Психологія праці та професійного (професійно-технічного) навчання	14
16.	<i>Конфлікти, стилі поведінки в конфліктних ситуаціях.</i> Конфлікт і його сутність. Типи конфліктів. Динаміка конфлікту. Основні стилі поведінки при розв'язанні конфліктів	4
17.	<i>Циклічність праці.</i> Фази працездатності. Коливання працездатності. Оптимальний і незадовільний стан психофізіологічних ресурсів людини	3

18.	<i>Індивідуальний стиль діяльності та професійна профпридатність.</i> Загальні ознаки індивідуального стилю діяльності. Визначальні фактори індивідуального стилю діяльності. Загальна характеристика профпридатності	2
19.	<i>Професійне мислення.</i> Характеристики знань, що формуються в процесі професійного навчання	1
20.	<i>Психологічні та дидактичні основи побудови навчальних предметів.</i> Основи психологічного професійного навчання	2
21.	<i>Адаптація, її сутність і види.</i> Вплив особистісних характеристик на процес адаптації	2
	Усього	44

11. Засоби та форми контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється шляхом **поточного контролю, тематичної та семестрової атестацій** із застосуванням цифрових інструментів Google Workspace for Education.

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, тестування, перевірки конспектів, виконання практичних робіт.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється у формі усного та письмового опитування, підготовки повідомлень, створення комп'ютерних презентацій.

Передбачено **4 тематичні атестації** відповідно до змістових модулів програми.

Підсумковий контроль — *залік (семестрова атестація)*, оцінка за який визначається як середня зважена за результатами тематичних атестацій, отриманих здобувачем освіти під час вивчення дисципліни.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється за **національною чотирибальною шкалою** з урахуванням цифрового формату навчання і рівня сформованості компетентностей. Для відповідності стандартам ECTS у програмі подається довідкова таблиця переведення без фактичного застосування цього переведення при виставленні балів.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ECTS

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Оцінка «5» (відмінно) / А. Здобувач освіти глибоко розуміє теоретичні основи психології, демонструє всебічне знання предметної області, вміє застосовувати психологічні концепції до різних життєвих ситуацій, особливо пов'язаних з освітньою сферою.

Має високий рівень критичного мислення, аналізує психологічні явища, формулює власні судження, обґрунтовує їх фактами. Розвинені практичні навички, вміє використовувати психологічні знання для вирішення конкретних завдань, пов'язаних із взаємодією з людьми в професійному середовищі.

Демонструє здатність до оригінального мислення, пропонує нестандартні рішення, вміє застосовувати психологічні знання в нових ситуаціях.

Регулярно бере участь у дискусіях, ставить запитання, виконує додаткові завдання.

Виявляє високий рівень самостійної роботи, своєчасно і якісно виконує всі завдання, демонструє здатність до самоорганізації та самоконтролю. Виконав 100% обсягу самостійної роботи.

За результатами тестування – **90-100% правильних відповідей.**

Оцінка «4» (добре) / В–С. Здобувач освіти виявляє стійке знання основних психологічних концепцій, розуміє основні поняття і закономірності психології, вміє застосовувати їх на практиці, але має незначні ускладнення при відповіді.

Уміє аналізувати психологічні явища, може виділяти основні аспекти психологічної ситуації, але допускає деякі узагальнення. Практичні навички розвинені на середньому рівні, вміє використовувати психологічні знання для вирішення типових завдань, але може відчувати труднощі при вирішенні складних або нестандартних проблем. Здобувач освіти виконує 100% обсягу самостійної роботи, проте може потребувати додаткової допомоги.

За результатами тестування – **75-89% правильних відповідей.**

Оцінка «3» (задовільно) / D–E. Здобувач освіти має поверхневі знання, розуміє основні поняття психології, але може мати труднощі з їх застосуванням на практиці. Порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни.

Навички аналізу обмежені, може описувати психологічні явища, але не завжди може пояснити їх причини. Здобувачу освіти не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Має початковий рівень практичних навичок, може виконувати прості завдання, але потребує значної допомоги викладача. Не завжди вчасно виконує завдання самостійної роботи або потребує постійного контролю з боку викладача. Виконує не менше 70% обсягу самостійної роботи.

За результатами тестування – **50-74% правильних відповідей.**

Оцінка «2» (незадовільно) / FX–F. Здобувач освіти не володіє базовими знаннями, не розуміє основних понять і закономірностей психології. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Не здатний аналізувати психологічні явища, не може описати або пояснити психологічні процеси. У здобувача освіти відсутні практичні навички, не може застосовувати психологічні знання на практиці. Не виконує завдання до самостійної роботи або виконує їх неякісно. Виконав менше 50% обсягу самостійної роботи або зовсім її не виконав.

За результатами тестування – **менше 50% правильних відповідей.**

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспекти лекцій.
4. Тестові завдання для усіх видів контролю рівня знань.
5. Комп'ютерні презентації з тем програми.
6. Методичні рекомендації до проведення практичних занять.
7. Методичні рекомендації до самостійного вивчення.
8. Навчальні фільми та відеофрагменти.

14. Рекомендована література

Основна

1. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник / В. М. Поліщук. 4-те видання, стереотипне. Суми : Університетська книга, 2025. 352 с.
2. Вікова та педагогічна психологія : навч. посібн. / 7-ме вид. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2024. 400 с.
3. Загальна психологія : навчальний посібник / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Квасник, В. В. Шаполова. Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 512 с.
4. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2025. 239 с.
5. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге видання : Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 128 с.
6. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 272 с.

Допоміжна

1. Психологія : підручник / Під ред. Ю. Л. Трофімова, 3-те видання., стереотипне. К. : Либідь, 2001.
2. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2005. 360с.
3. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посібник К. : Академвидав, 2007. 427 с.

4. М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології. Навчальний посібник. К. : Вища шк., 2000.

15. Інформаційні ресурси

1. Психологія. Підручники для студентів онлайн URL :
<https://stud.com.ua/psihologiya/>